

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Красимира Марулевска
- член на научно жури, определено със Заповед № 1210 / 28.05.2026 г.
на Ректора на Югозападния университет „Неофит Рилски“

относно дисертационен труд на тема:

**„Научнопопулярната педагогика като среда за алтернативна
образователна практика“,**

представен от **Алиша Събинова Павлова**
за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
по докторска програма „Теория на възпитанието и дидактика“,
професионално направление 1.2. Педагогика,
област на висше образование 1. Педагогически науки
с научен ръководител доц. д-р Траян Попкочев

1. Обща характеристика на дисертационния труд и представените материали

Винаги съм възприемала докторската дисертация не само като завършен научен продукт, а и като свидетелство за изследователското развитие на докторанта. Поради това в оценката на представения труд вниманието ми не единствено върху постигнатите резултати, а и върху пътя, извървян в процеса на тяхното постигане. Професионалният и творчески път на Алиша Павлова разкрива възходящ процес на формиране на изследователска култура, способност за самостоятелно научно мислене и готовност за участие в развитието на научното познание.

Представеният дисертационен труд е посветен на проблем, който привлича вниманието както със своята актуалност, така и със сравнително ограниченото си присъствие в съвременните педагогически изследвания. Темата насочва вниманието към научнопопулярната педагогика – явление, което осезаемо присъства в професионалното пространство на учителя, но сравнително рядко се превръща в самостоятелен обект на задълбочен педагогически анализ.

Дисертационният труд е разработен в обем от 321 страници и включва увод, четири глави, заключение, изводи, приноси, публикации, библиография и приложения. Използваната литература – 489 източника, от които 297 на кирилица и 192 на латиница, и 138 интернет източника, свидетелства за сериозна предварителна проучвателна работа и за стремеж към изграждане на широка теоретична основа на изследването.

2. Актуалност и значимост на изследвания проблем

Ценността на избраната тема не се изчерпва с нейната актуалност. Важно е обстоятелството, че тя поставя въпроси за движението на педагогическото знание между науката и практиката, за начините, по които учителите достигат до нови идеи, както и за възможностите професионалният опит да се превръща в източник на педагогическо познание.

Докторантката основателно откроява противоречие между нарастващото влияние на научнопопулярното педагогическо знание и неговото ограничено присъствие като предмет на систематичен научен анализ. Именно това противоречие определя актуалността и научната значимост на изследването.

Особено важно е, че Алиша Павлова не разглежда научнопопулярната педагогика като алтернатива на академичната педагогика, а търси възможностите за взаимодействие между тях. По този начин изследването надхвърля рамките на чисто описателния подход и се насочва към по-широки въпроси, свързани с функционирането на педагогическото знание в съвременната образователна среда.

3. Оценка на изследователската концепция

Изследователската концепция се отличава с много добра логическа организираност и вътрешна последователност. Формулираните обект, предмет, цел, задачи, научни въпроси и хипотези изграждат единна методологическа рамка на изследването. Особено положително впечатление прави стремежът на докторантката да концептуализира научнопопулярната педагогика като специфична среда за образователна практика, а не единствено като съвкупност от популярни педагогически идеи и текстове.

Поставените научни въпроси и хипотези са логически свързани с предмета на изследването и насочват вниманието към ключови аспекти на разглеждания проблем – влиянието на академичната педагогика, очакванията на учителите, ролята на социалната и институционалната среда

и възможността педагогическата практика да генерира ново педагогическо знание.

Наред с това могат да бъдат отправени отделни бележки, свързани с необходимостта от по-прецизно операционализиране на някои използвани понятия и по-ясно разграничаване на отделни аспекти от обекта и предмета на изследването. Тези бележки обаче не нарушават цялостната логика на изследователската конструкция.

4. Оценка на постиженията на идейно-теоретично равнище

Теоретичната част на дисертационния труд е представена в първа и втора глава и формира концептуалната основа на цялото изследване. Най-силната страна на труда в идейно-теоретичен план е стремежът да бъде надхвърлено традиционното разглеждане на научнопопулярната педагогика като съвкупност от популярни педагогически текстове и да бъде тя осмислена като специфично пространство на взаимодействие между академичното знание, професионалния опит и педагогическата практика.

В първа глава Алиша Павлова разглежда отношенията между научното и научнопопулярното педагогическо знание и поставя въпроса за тяхното място в процеса на развитие на педагогическото познание. Особено внимание заслужава акцентът върху ролята на учителя като рефлексивен практик, способен да осмисля, адаптира и преобразува педагогическите идеи.

Втора глава представлява силно идейно-теоретично ядро на труда. В нея се прави опит за систематизиране на основните характеристики, направления и тематични полета на научнопопулярната педагогика. Предложената класификация има безспорна евристична стойност и открива възможности за последващи изследвания. В своята цялост идейно-теоретичните позиции, заявени в първа и втора глава, са доказателство за добра осведоменост по разглежданата проблематика, умение за систематизация и стремеж към оригинална авторова интерпретация.

5. Оценка на емпиричното изследване

Емпиричната част е изградена върху съчетаване на количествен и качествен подход. Особено ценно е, че емпиричното изследване не е включено като формално изискване към дисертационния труд, а е органично свързано с основната авторова теза. Получените резултати не просто регистрират

нагласи на учителите, а позволяват да се проследи как педагогическите идеи преминават от пространството на научнопопулярното знание към реалната образователна практика и да се транслират отново в научното педагогическо пространство.

Резултатите от емпиричното изследване показват наличие на значим интерес към научнопопулярното педагогическо знание, съчетан с висока оценка за ролята на академичната педагогика. Това позволява на авторката да аргументира тезата за допълващия характер на двата типа педагогическо знание.

Особено интересни са резултатите от дълбинните интервюта, които разкриват учителя като активен интерпретатор и създател на педагогически смисли. Анализът показва, че научнопопулярните идеи не се възприемат механично, а се адаптират и трансформират в съответствие с конкретната образователна среда. Положително впечатление прави и фактът, че в анализа са отчетени както възможностите, така и ограниченията при трансфера на идеи от научнопопулярната педагогика към практиката.

6. Научни и научно-приложни приноси

Като най-съществен принос на дисертационния труд определям опита за научно осмисляне и концептуализиране на научнопопулярната педагогика като относително самостоятелен обект на педагогически анализ.

С приносен характер е и изясняването на посредническата роля на научнопопулярното педагогическо знание между академичната педагогика и педагогическата практика. Особено ценна е защитаваната от Алиша Павлова идея, че движението на педагогическото знание не е еднопосочен процес, а допуска и обратна връзка, при която практическият опит може да се превърне в източник на ново педагогическо познание.

Към приносните моменти следва да бъдат отнесени още систематизирането на основните направления на научнопопулярната педагогика и резултатите от проведеното емпирично изследване, които разкриват отношението на учителите към този тип знание и възможностите за неговото приложение в професионалната практика.

7. Публикации по темата на дисертационния труд

Представената справка за изпълнение на минималните национални изисквания показва, че Алиша Павлова отговаря на изискванията на Закона

за развитието на академичния състав в Република България за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 1.2. Педагогика, както и на Вътрешните правила за развитие на академичния състав в Югозападен университет „Неофит Рилски“. Освен дисертационния труд, който осигурява необходимите точки по показател А, са представени четири публикации по темата на дисертационното изследване, които формират общо 40 точки по група показатели Г, с което е изпълнен и надхвърлен минимално изискуемият праг от 30 точки.

Публикационната активност свидетелства за последователност в разработването на избраната проблематика и за стремеж към популяризиране на получените резултати в научната общност.

Авторефератът отговаря на изискванията в структурно отношение и отразява цялостно и коректно съдържанието на дисертационния труд.

8. Препоръки и въпрос към докторантката

Бих препоръчала в бъдещите си изследвания Алиша Павлова да продължи теоретичното прецизиране на понятието „научнопопулярна педагогика“, като по-ясно очертае неговите граници спрямо сродни явления като педагогическата публицистика, популяризирането на педагогическото знание и различните форми на професионална комуникация между педагозите.

Полезно би било също разработването на по-детайлна типология на направленията в научнопопулярната педагогика, основана върху единен класификационен критерий.

Към докторантката бих отправила следния въпрос:

- В дисертационния труд се защитава тезата за възможността педагогическата практика да генерира ново педагогическо знание. *Кои критерии според Вас позволяват да разграничим индивидуалния педагогически опит от знанието, което може да бъде признато като значимо за по-широката педагогическа общност?*

9. Заключение

Анализът на дисертационния труд, автореферата и публикациите на Алиша Павлова ми дават основание да изразя убеждението си, че представеното

изследване отговаря на изискванията за самостоятелен научен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

В дисертацията откривам не само добросъвестно проведено теоретично и емпирично изследване, но и ясно изразен стремеж към самостоятелно научно мислене и към формиране на авторова позиция по проблем, който ще продължава да привлича вниманието на педагогическата общност. Особено ценя усилията на докторантката да насочи вниманието към ролята на научнопопулярната педагогика като посредник между научното знание и образователната практика и към възможността учителят да бъде разглеждан не само като потребител, но и като създател на педагогическо знание.

Посочените достойнства ми дават основание да дам своята положителна оценка на дисертационния труд и убедено да предложа на уважаемото научно жури да присъди на Алиша Събинова Павлова образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 1.2. Педагогика, научна област „Теория на възпитанието и дидактика“, област на висше образование 1. Педагогически науки.

Дата: 21.06.2026 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Красимира Марулевска

OPINION

by Assoc. Prof. Krasimira Marulevska, PhD

Member of the Scientific Jury appointed by Order No. 1210/28.05.2026 of the Rector of South-West University “Neofit Rilski”

regarding the doctoral dissertation entitled:

“Popular - Scientific Pedagogy as an Environment for Alternative Educational Practice”

submitted by Alisha Sabinova Pavlova

for the award of the Educational and Scientific Degree “Doctor”
in the Doctoral Programme “Theory of Education and Didactics”,
Professional Field 1.2. Pedagogy,
Higher Education Area 1. Educational Sciences

Scientific Supervisor: Assoc. Prof. Trayan Popkochev, PhD

1. General Characteristics of the Dissertation and the Submitted Materials

I have always regarded a doctoral dissertation not only as a completed scholarly work, but also as evidence of the doctoral candidate’s development as a researcher. For this reason, in evaluating the submitted dissertation, my attention is focused not only on the results achieved, but also on the path followed in the process of attaining them. Alisha Pavlova’s professional and creative trajectory reveals an upward process of developing a research culture, the capacity for independent scholarly thinking, and readiness to contribute to the advancement of scientific knowledge.

The submitted dissertation is devoted to a problem that attracts attention both because of its relevance and because of its relatively limited presence in contemporary pedagogical research. The topic focuses on popular science pedagogy—a phenomenon that is visibly present within the professional environment of teachers but only rarely becomes an independent object of in-depth pedagogical analysis.

The dissertation comprises 321 pages and includes an introduction, four chapters, a conclusion, findings, contributions, publications, bibliography, and appendices. The literature reviewed—489 sources, including 297 in Cyrillic and 192 in Latin script, as well as 138 Internet sources—demonstrates extensive preliminary

research and a clear intention to establish a broad theoretical foundation for the study.

2. Relevance and Significance of the Research Problem

The value of the chosen topic extends beyond its relevance. Of particular importance is the fact that it raises questions concerning the movement of pedagogical knowledge between science and practice, the ways in which teachers gain access to new ideas, and the possibilities for professional experience to become a source of pedagogical knowledge.

The doctoral candidate rightly identifies a contradiction between the growing influence of popular science pedagogical knowledge and its limited presence as a subject of systematic scholarly analysis. It is precisely this contradiction that determines the relevance and scientific significance of the study.

Particularly important is the fact that Alisha Pavlova does not view popular science pedagogy as an alternative to academic pedagogy but rather explores the possibilities for interaction between the two. In this way, the research transcends the boundaries of a purely descriptive approach and addresses broader questions related to the functioning of pedagogical knowledge within the contemporary educational environment.

3. Evaluation of the Research Conceptual Framework

The research framework is characterized by a high degree of logical coherence and internal consistency. The formulated object, subject, aim, objectives, research questions, and hypotheses constitute a unified methodological framework for the study.

Especially noteworthy is the doctoral candidate's effort to conceptualize popular science pedagogy as a specific environment for educational practice rather than merely as a collection of popular pedagogical ideas and texts.

The research questions and hypotheses are logically related to the subject matter of the study and direct attention toward key aspects of the problem under consideration, including the influence of academic pedagogy, teachers' expectations, the role of the social and institutional environment, and the possibility for educational practice to generate new pedagogical knowledge.

At the same time, certain remarks may be made regarding the need for a more precise operationalization of some of the concepts employed and a clearer

distinction between particular aspects of the object and subject of the research. These observations, however, do not undermine the overall logic of the research design.

4. Evaluation of the Theoretical Achievements

The theoretical part of the dissertation is presented in Chapters One and Two and constitutes the conceptual foundation of the entire study.

The greatest strength of the dissertation at the theoretical level lies in its effort to move beyond the traditional understanding of popular science pedagogy as a collection of popular pedagogical texts and to interpret it as a specific space of interaction between academic knowledge, professional experience, and educational practice.

In Chapter One, Alisha Pavlova examines the relationship between scientific and popular science pedagogical knowledge and raises the question of their place within the development of pedagogical knowledge. Particular attention should be paid to the emphasis placed on the teacher as a reflective practitioner capable of interpreting, adapting, and transforming pedagogical ideas.

Chapter Two represents a particularly strong theoretical core of the dissertation. It attempts to systematize the main characteristics, directions, and thematic fields of popular science pedagogy. The proposed classification possesses undeniable heuristic value and opens opportunities for further research.

Taken as a whole, the theoretical positions advanced in Chapters One and Two demonstrate substantial familiarity with the problem under investigation, a strong capacity for systematization, and a commitment to developing an original authorial interpretation.

5. Evaluation of the Empirical Research

The empirical component is based on a combination of quantitative and qualitative approaches. Particularly valuable is the fact that the empirical study has not been included merely as a formal requirement of the dissertation but is organically connected to the author's central thesis.

The obtained results do not simply register teachers' attitudes; they make it possible to trace how pedagogical ideas move from the sphere of popular science knowledge into actual educational practice and are subsequently transferred back into the scientific pedagogical domain.

The findings reveal a significant interest in popular science pedagogical knowledge combined with a high appreciation of the role of academic pedagogy. This allows the author to substantiate the thesis concerning the complementary nature of these two forms of pedagogical knowledge.

Especially interesting are the results of the in-depth interviews, which portray the teacher as an active interpreter and creator of pedagogical meaning. The analysis demonstrates that popular science pedagogical ideas are not adopted mechanically but are adapted and transformed in accordance with the specific educational context.

A further positive aspect is the fact that the analysis takes into account both the opportunities and the limitations associated with the transfer of ideas from popular science pedagogy into educational practice.

6. Scientific and Applied Contributions

In my opinion, the most significant contribution of the dissertation lies in its attempt to provide a scholarly interpretation and conceptualization of popular science pedagogy as a relatively independent object of pedagogical analysis.

Another important contribution is the clarification of the mediating role of popular science pedagogical knowledge between academic pedagogy and educational practice. Particularly valuable is Alisha Pavlova's argument that the movement of pedagogical knowledge is not a one-way process but also allows for feedback mechanisms through which practical experience may become a source of new pedagogical knowledge.

Additional contributions include the systematization of the principal directions of popular science pedagogy and the results of the empirical research, which reveal teachers' attitudes toward this type of knowledge and the possibilities for its application in professional practice.

7. Publications Related to the Dissertation Topic

The submitted report on compliance with the minimum national requirements demonstrates that Alisha Pavlova meets the requirements of the Academic Staff Development Act of the Republic of Bulgaria for the acquisition of the Educational and Scientific Degree "Doctor" in Professional Field 1.2. Pedagogy, as well as the Internal Regulations for Academic Staff Development at South-West University "Neofit Rilski".

In addition to the dissertation, which provides the required points under Indicator A, four publications related to the dissertation topic have been presented. These publications contribute a total of 40 points under Group G indicators, thus fulfilling and exceeding the minimum required threshold of 30 points.

The publication activity demonstrates consistency in the development of the selected research problem and a commitment to disseminating the obtained results within the scholarly community.

The dissertation abstract complies with the formal requirements and accurately reflects the content of the dissertation.

8. Recommendations and Question to the Doctoral Candidate

For her future research, I would recommend that Alisha Pavlova continue the theoretical refinement of the concept of “popular science pedagogy” by more clearly defining its boundaries in relation to related phenomena such as pedagogical journalism, the popularization of pedagogical knowledge, and various forms of professional communication among educators.

It would also be beneficial to develop a more detailed typology of the directions within popular science pedagogy based on a unified classification criterion.

I would like to address the following question to the doctoral candidate:

The dissertation advances the thesis that educational practice can generate new pedagogical knowledge. In your opinion, what criteria allow us to distinguish between individual pedagogical experience and knowledge that may be recognized as significant for the broader pedagogical community?

9. Conclusion

My analysis of the dissertation, the dissertation abstract, and the publications of Alisha Pavlova provides sufficient grounds for concluding that the submitted study meets the requirements for an independent scholarly work for the acquisition of the Educational and Scientific Degree “Doctor”.

In the dissertation, I find not only a conscientiously conducted theoretical and empirical study but also a clearly expressed aspiration toward independent scholarly thinking and the development of an original position on a problem that will continue to attract the attention of the pedagogical community.

I particularly appreciate the doctoral candidate's effort to draw attention to the role of popular science pedagogy as a mediator between scientific knowledge and educational practice and to the possibility of viewing the teacher not merely as a consumer but also as a creator of pedagogical knowledge.

The aforementioned merits provide me with sufficient grounds to give a positive evaluation of the dissertation and confidently recommend that the esteemed Scientific Jury award Alisha Sabinova Pavlova the Educational and Scientific Degree "Doctor" in Professional Field 1.2. Pedagogy, Scientific Speciality "Theory of Education and Didactics", Higher Education Area 1. Educational Sciences.

Date: 21 June 2026

Prepared by:

.....

Assoc. Prof. Krasimira Marulevska, PhD